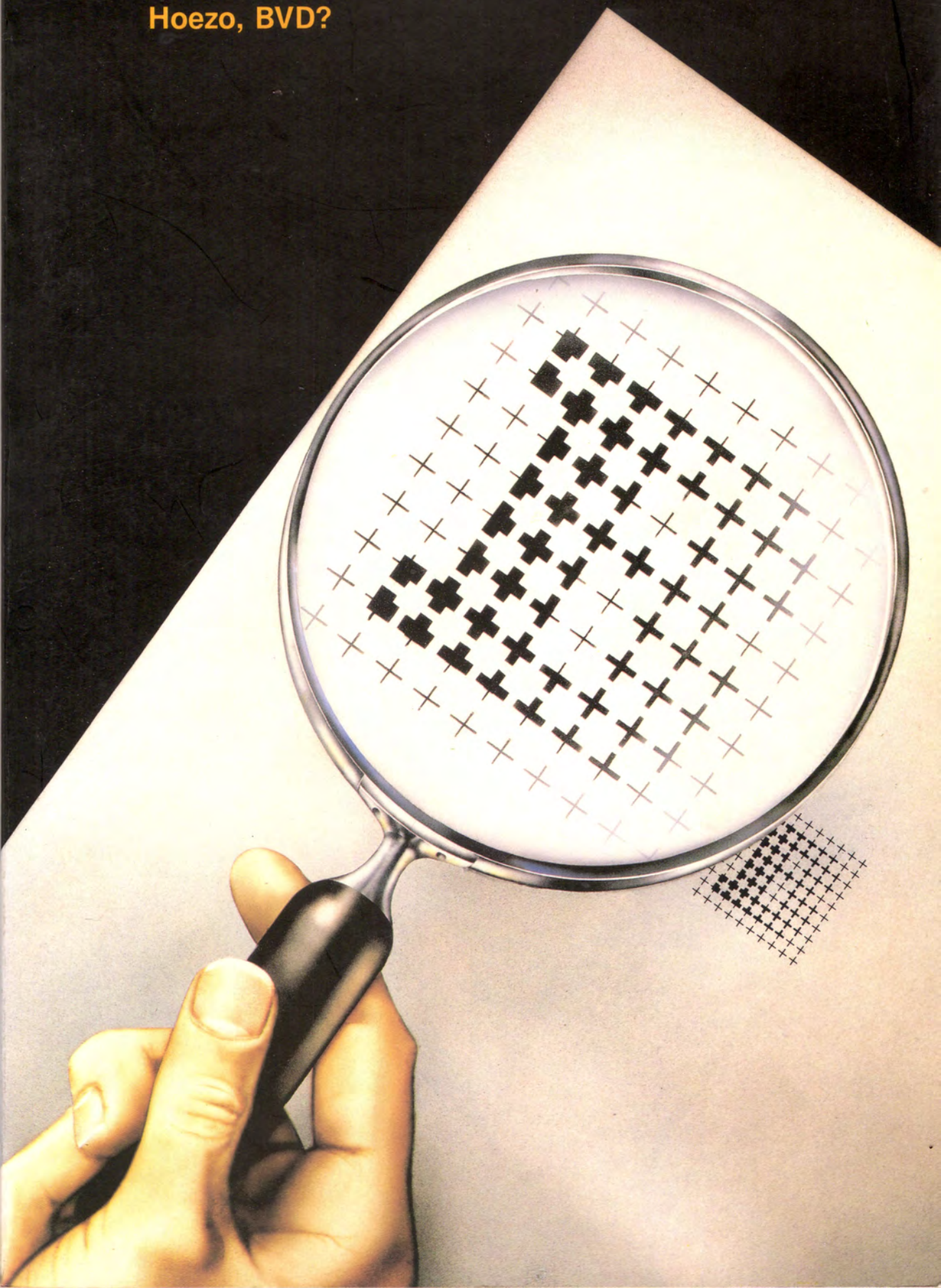

Hoezo, BVD?

Verantwoording

Nederland kent drie inlichtingen- en veiligheidsdiensten: de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD), de Inlichtingendienst Buitenland (IDB) en de Militaire Inlichtingendienst (MID).

Dit boekje gaat over de BVD. Met betrekking tot deze dienst bestaan veel vragen. Vanwege het bijzondere karakter van de werkzaamheden – de BVD is wettelijk verplicht over bepaalde gegevens en bronnen geheimhouding te betrachten – kunnen niet alle vragen publiekelijk worden beantwoord.

Toch kan over deze dienst heel wat tekst en uitleg wél worden gegeven, zoals in het voorliggende boekje wordt gedaan. De geïnteresseerde burger – journalist, student, scholier – kan er wellicht zijn voordeel mee doen.

5

Getracht wordt, een antwoord te geven op de meest voorkomende vragen. In een aantal zorgvuldig gekozen bijlagen worden enkele bijzondere aspecten van het BVD-werk nader toegelicht, onder andere aan de hand van vragen van kamerleden.

Verder is opgenomen de tekst van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten zoals die dit jaar in het staatsblad is gepubliceerd, ter gelegenheid waarvan dit boekje is verschenen en – ter vergelijking en voorzover relevant – de tekst van het Koninklijk Besluit van 8 augustus 1949 over de BVD.

D. Houwaart
Hoofd Stafafdeling Voorlichting
Ministerie van Binnenlandse Zaken

1	Geschiedenis	9
2	Taak BVD	11
3	Bevoegdheden	13
4	Organisatie en begroting	15
5	BVD - Politie	17
6	Samenwerking met andere diensten	18
7	Democratische controle	21
8	Klachten en informatie	22
	Bijlage I	23
	Bijlage II	28
	Bijlage III	35
	Bijlage IV	36
	Bijlage V	38
	Bijlage VI	39
	Bijlage VII	41

1 Geschiedenis

GS III/CI

In ons land bestond voor 1914 geen centrale inlichtingen- of veiligheidsdienst. Op 25 juni 1914 werd Nederlands eerste (militaire) inlichtingendienst opgericht en wel als afdeling III van de Generale Staf (GS III). Deze dienst, waarvan de oprichting in verband stond met het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog, hield zich naast het verkrijgen en bewerken van militaire inlichtingen bezig met contra-spionage. Het werd aan de politie overgelaten oog te houden op de activiteiten van radicale personen en organisaties.

Het geheime budget van GS III bedroeg ongeveer f 30.000,00 per jaar. In 1918 telde het personeelsbestand van GS III 12 officieren en 12 lagere militairen.

De 'revolutie-poging' van Troelstra op 12 november 1918 leidde ertoe, dat in 1919 met het oog op het gevaar van een revolutie een binnenlandse politieke veiligheidsdienst werd opgezet. Deze werd genoemd de Centrale Inlichtingendienst (CI). Daar de regering het bestaan ervan voor het publiek wilde verbergen, werd de CI ondergebracht bij de Generale Staf van het leger. De verantwoordelijkheid ervoor berustte niettemin bij de Minister van Binnenlandse Zaken aangezien de Minister van Oorlog en die van Justitie voor een dergelijke dienst geen verantwoordelijkheid wilden dragen. Vanwege het geheime karakter van de CI is nooit een taakomschrijving op schrift gesteld.

Voor het verkrijgen van de benodigde inlichtingen was de CI o.a. aangewezen op de plaatselijke politiekorpsen, waarvan enkele een eigen (politieke) inlichtingendienst-afdeling kenden. GS III bleef na 1919 belast met het inwinnen van met name militaire informatie over het buitenland (GS III-A) en over de geest in leger en marine (GS-III B). Tot mei 1940 is deze situatie in wezen onveranderd gebleven.

Tweede Wereldoorlog

Na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werd het archief van de CI vrijwel geheel vernietigd om te voorkomen dat de gegevens daaruit in handen van de Duitse vijand zouden komen. De naar Engeland uitgeweken regering had zodoende geen archiefmateriaal op inlichtingengebied. Om te kunnen beschikken over informatie met betrekking tot de situatie en het verzet in bezet gebied richtte de Nederlandse regering in ballingschap op 19 juli 1940 bij Koninklijk Besluit de Centrale Inlichtingendienst (CID) op onder verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie. Wegens zijn onbevredigend functioneren werd de CID in 1942 vervangen door het Bureau Inlichtingen (BI).

BNV

Na afloop van de Tweede Wereldoorlog werd op 29 mei 1945 opgericht het Bureau Nationale Veiligheid (BNV) ressorterend onder het Militair Gezag. Het Militair Gezag diende na de bevrijding tijdelijk het regeringsgezag waar te nemen en te zorgen voor de handhaving van orde en rust.

De werkzaamheden van het BNV omvatten onder meer de opsporing van in ons land achtergebleven Duitse spionage- en sabotage-organisaties, in het begin in samenwerking met de geallieerde Field Security Sections die hun

arrestanten overdroegen aan het BNV. Doordat direct na de oorlog allerlei instanties zich bezighielden met de nasleep daarvan voorzag het BNV in een behoefte aan coördinatie en bundeling van activiteiten verricht met betrekking tot 's lands veiligheid.

Om zijn (politie-) taak te kunnen uitoefenen beschikte het BNV over bepaalde bevoegdheden zoals de bevoegdheid tot aanhouding en inbewaringstelling van spionnen, het verrichten van huiszoekingen en in sommige gevallen het geven van bevelen aan ambtenaren van de politie. Dit is het meest kenmerkende verschil met de andere na-oorlogse inlichtingen- en veiligheidsdiensten die om principiële redenen deze bevoegdheden niet kregen.

CVD

Met de opheffing van de Bijzondere Staat van Beleg kwam er een einde aan het Militair Gezag en dus ook aan het BNV. Omdat de Nederlandse Regering over een centrale veiligheidsdienst wilde beschikken, werd in 1946 bij geheim Koninklijk Besluit opgericht de Centrale Veiligheidsdienst (CVD) onder verantwoordelijkheid van de Minister-President.

De CVD had tot taak in het binnenland inlichtingen in te winnen omtrent spionage, sabotage en elk streven dat gericht was op bestrijding van het wettig gezag met onwettige middelen, dan wel op aantasting van de grondslagen van een democratische regeringsvorm.

BVD

De CVD werd in 1949 opgevolgd door de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD). De taak van deze dienst werd bij vertrouwelijk Koninklijk Besluit (KB) geregeld.¹ In 1972 werd de taak opnieuw geformuleerd en vastgelegd in het KB van 5 augustus 1972 (Staatsblad 437).

Vervolgens is op verzoek van de Tweede Kamer een formeel wettelijke grondslag tot stand gekomen:

de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.²

¹ Zie bijlage I

² Zie bijlage II

2 Taak BVD

De taak van de BVD is drie-ledig: het inwinnen van bepaalde gegevens, het verrichten van veiligheidsonderzoeken en het bevorderen van beveiligingsmaatregelen.

1 Het eerste aspect betreft het verzamelen van gegevens over organisaties en personen die door hun doelstellingen of activiteiten een gevaar vormen voor:

- a de democratische rechtsorde
- b de veiligheid van de Staat of
- c andere gewichtige belangen van de Staat.

Voorbeelden van activiteiten die een gevaar vormen voor de rechtsorde en de Staat zijn sabotage, spionage en politiek extremisme met inbegrip van politiek gewelddadig activisme. Als een bedreiging voor gewichtige belangen van de Staat kunnen worden beschouwd terrorisme en in ons land ontplooide activiteiten gericht op een gewelddadige omverwerping van een buitenlands regime. Ook ernstige verstoringen van de openbare orde mits op clandestiene wijze voorbereid om politieke instabiliteit te veroorzaken kunnen als voorbeeld worden genoemd.

De vraag wordt soms gesteld of er in een open maatschappij als de onze wel iets valt te spioneren. Het antwoord daarop luidt bevestigend. In onze samenleving is namelijk niet alles openbaar; er zijn gegevens die in het belang van de Staat of zijn bondgenoten geheim dienen te blijven. Te denken valt onder meer aan defensie-geheimen. De praktijk leert, dat deze en andere gegevens een gewild object vormen voor met name Oosteuropese inlichtingendiensten. Uit diverse voorvallen in de afgelopen jaren blijkt dat het nodig is ook op het gebied van het terrorisme over een specialistisch apparaat te beschikken dat de regering tijdig informeert over op handen zijnde activiteiten. Daarnaast blijft het geboden de democratische rechtsorde te beschermen tegen anti-democratische dreigingen. Zie hier in een notedop de voornaamste gronden waarop het bestaansrecht van een dienst als de BVD is gebaseerd.

De BVD dient bovenbedoelde activiteiten in een zo vroeg mogelijk stadium op het spoor te komen zodat de regering gelegenheid heeft tijdig passende maatregelen te treffen. Dit betekent niet, dat de BVD naar eigen inzicht kan bepalen wanneer en over welke organisaties informatie wordt verzameld. Pas als er aanleiding bestaat tot het ernstig vermoeden, dat organisaties of personen een gevaar vormen voor de genoemde belangen is het de BVD toegestaan daarover gegevens te verzamelen. De Minister van Binnenlandse Zaken (niet de BVD) beslist wanneer er sprake is van een ernstig vermoeden en dus over welke organisaties de Dienst gegevens dient in te winnen. De BVD voorziet de Minister daartoe van gegevens die voornamelijk afkomstig zijn uit tijdschriften, pamfletten e.d. en die voor een klein deel verkregen zijn via verkennende activiteiten. Om de BVD zijn taak effectief te kunnen laten vervullen is zo'n besluit van de Minister in beginsel geheim. Dit houdt in, dat over de namen van de organisaties waaraan de BVD wel of niet aandacht besteedt geen mededeling wordt gedaan.¹

Met betrekking tot het politiek extremisme kijkt de BVD uiteraard zowel naar

¹ Zie bijlage VI

extreem rechtse (racistische, fascistische en neo-nazistische) als naar extreem linkse (Trotzkistische, anarchistische enz.) organisaties.

2 Daarnaast heeft de BVD tot taak veiligheidsonderzoeken in te stellen naar personen die in aanmerking komen voor de vervulling van vertrouwensfuncties bij de overheid of in het bedrijfsleven. Dit betreft functies die de mogelijkheid bieden de veiligheid of andere gewichtige belangen van de Staat te schaden, bijvoorbeeld omdat men daarin te maken krijgt met staatsgeheimen.

Met behulp van een veiligheidsonderzoek wil de overheid voorkomen, dat op zulke posten personen terecht komen van wie moet worden betwijfeld dat zij hun plicht onder alle omstandigheden getrouwelijk zullen uitvoeren. Iedere minister bepaalt voor zijn departement in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken welke functies als vertrouwensfuncties worden aangemerkt.¹

Op vertrouwensfuncties bij de rijksoverheid is ondermeer de Beschikking Antecedentenonderzoeken van toepassing.² Daarin is geregeld, dat niet de BVD maar het ministerie waar men heeft gesolliciteerd, beslist over al of niet aanstellen. Besluit het ministerie in kwestie iemand niet aan te stellen op grond van de uitslag van het veiligheidsonderzoek dan ontvangt de belanghebbende daarvan schriftelijk bericht. Daarin wordt vermeld de aard van de gerezen bedenkingen en de mogelijkheid binnen acht dagen een bezwaarschrift in te dienen. Het betrokken ministerie is indien een bezwaarschrift wordt ingediend verplicht advies in te winnen van de (onafhankelijke) adviescommissie inzake de veiligheidsonderzoeken, die de belanghebbende (en zijn raadsman) in de gelegenheid stelt verweer te voeren.

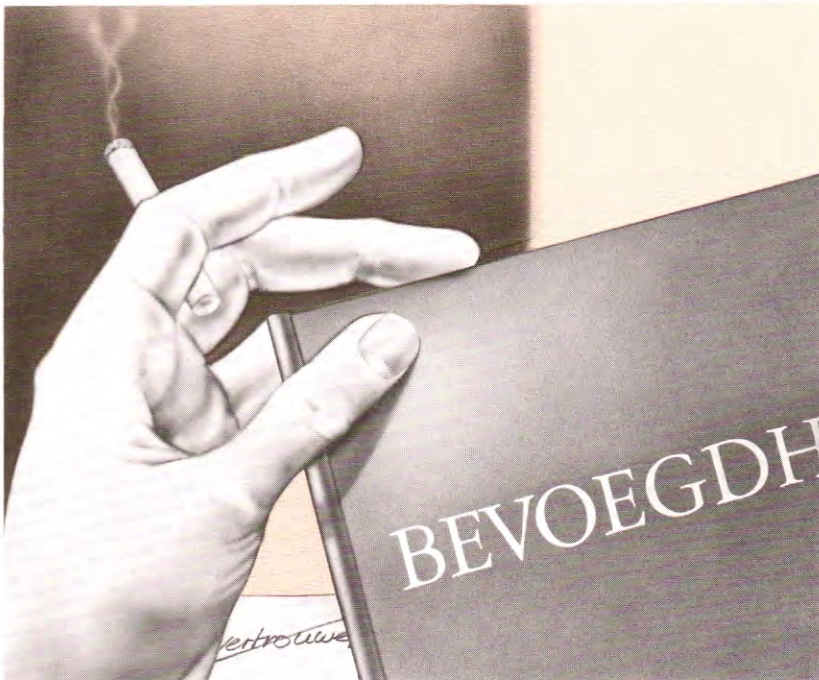
Bij het veiligheidsonderzoek wordt voor zover dat vanuit veiligheidsoogpunt van belang is, gelet op eventuele betrokkenheid bij staatsgevaarlijke of anti-democratische activiteiten, op persoonlijke achtergronden en justitiële antecedenten. Iemand die voor een vertrouwensfunctie in aanmerking komt, wordt van te voren ingelicht, dat daaraan een veiligheidsonderzoek is verbonden.

3 Het derde element van de taakomschrijving omvat het bevorderen van maatregelen ter beveiliging van staatsgeheimen en bepaalde vitale onderdelen bij de overheid en het bedrijfsleven. Het betreft die onderdelen die van vitaal belang zijn voor de instandhouding van het maatschappelijk leven en mogelijk doelwit van sabotage-activiteiten kunnen zijn. De taak van de BVD houdt in het evalueren van mogelijke (politiek gemotiveerde) dreigingen en het stimuleren van door de bevoegde instanties te nemen beveiligingsmaatregelen. De terzake verantwoordelijke ministers bepalen welke sectoren van vitaal belang zijn. Voorbeelden daarvan zijn te vinden in de sfeer van de energievoorziening en de telecommunicatie.

3 Bevoegdheden

In de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten is uitdrukkelijk bepaald dat de ambtenaren van deze diensten geen opsporingsbevoegdheid bezitten. Dat wil dus zeggen, dat medewerkers van de BVD *niet* bevoegd zijn huiszoekingen te doen, mensen staande te houden, in verzekering te stellen of het land uit te wijzen. Deze bepaling dateert uit 1949.

Wel mag de BVD iedereen om medewerking vragen bij het verzamelen van gegevens. Niemand is echter verplicht om medewerking te verlenen. Een ieder is vrij om te beslissen of hij de BVD al of niet informatie verschaft. Verstrek een beheerder van persoonsgegevens die gegevens desgevraagd aan de BVD dan zijn de voor die beheerder geldende privacy voorschriften met betrekking tot die verstrekking niet van toepassing. De beheerder kan bijvoorbeeld gegevens aan de dienst verstrekken zonder dat zulks geschiedt met toestemming van de geregistreerde of zonder dat dit in overeenstemming is met het doel van zijn registratie. Daarnaast hoeft niet vastgelegd (geprotocolleerd) te worden, dat aan een inlichtingen- of veiligheidsdienst gegevens zijn verstrekt. Ook hier geldt dat een beheerder volledig vrij is om al of niet zijn medewerking te verlenen. Hierop bestaan twee uitzonderingen. Inlichtingen uit de bevolkingsregisters kunnen niet worden geweigerd evenmin als gegevens uit de strafregisters. Een bijzondere bevoegdheid is de BVD toegekend terzake van het afluisteren van telefoon- en andere gesprekken. Een en ander is met de nodige waarborgen omgeven. Vereist is een bijzondere last van drie respectievelijk vier ministers gezamenlijk. Dit zijn de minister-president, de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en de minister van Verkeer en Waterstaat indien het telefoongesprekken betreft. Voorwaarde daarbij is dat de BVD alleen gesprekken afluistert in strikt noodzakelijke gevallen als de

veiligheid van de Staat in het geding is en de gegevens niet op een andere wijze zijn te verkrijgen. Zo'n last is maximaal drie maanden geldig.

Bij de uitvoering van zijn taak is de BVD net als elke overheidsinstelling gebonden aan wettelijke bepalingen. Tenzij de wet de BVD een bijzondere bevoegdheid toekent, geldt een (grond)wettelijk verbod of gebod dus ook voor de BVD.¹

Samengevat komt het er op neer, dat de BVD bij het uitoefenen van de taak iedereen om medewerking mag vragen en in bepaalde gevallen gesprekken mag afluisteren en opnemen. Voor zover de verzoeken om informatie zijn gericht aan houders van persoonsregistraties zijn de voor die houder geldende privacyvoorschriften niet van toepassing.

4 Organisatie en begroting

Bij de BVD werken ongeveer 700 ambtenaren.

Daar de wet tot geheimhouding verplicht van bepaalde gegevens, waaronder de organisatie en werkwijze van de BVD, moet volstaan worden met een globale omschrijving van de organisatie.

De dienst kent gespecialiseerde afdelingen die gegevens inwinnen over de diverse taakgebieden: spionage, terrorisme enz. Ook is er een afdeling belast met de studie van internationale verschijnselen en ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld het internationale terrorisme, die een bedreiging kunnen vormen voor de democratische rechtsorde dan wel de veiligheid of andere gewichtige belangen van de Staat. Daarnaast zijn er afdelingen die zich met algemene zaken als personeelsaangelegenheden, financieel beheer en huishoudelijke zaken bezighouden.

Afhankelijk van de te vervullen functie dient een medewerker/ster een meer of minder gekwalificeerde vooropleiding te hebben. Voor een aantal functies kent de dienst eigen specifieke opleidingsprogramma's.

De BVD staat vermeld in de telefoongids en is dag en nacht telefonisch bereikbaar onder nummer 070-60 99 40.

Het adres luidt:

Binnenlandse Veiligheidsdienst

Postbus 20011

2500 EA Den Haag

De begroting van de BVD voor 1987 bedroeg in totaal ruim f 55.000.000,00.

Het merendeel daarvan ruim f 44.000.000,00 werd geraamd aan personeelskosten. Aan materieel stond voor dat jaar geraamd ongeveer f 8.500.000,00 en voor de post geheime uitgaven f 2.300.000,00.

5 BVD - Politie

Ter ondersteuning van de werkzaamheden van de BVD zijn plaatselijk een aantal ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie en ambtenaren belast met de grensbewaking aangewezen om werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de BVD. Deze werkzaamheden betreffen voornamelijk het verzamelen van gegevens over anti-democratische organisaties en personen op lokaal niveau. Bij grote politiekorpsen hebben een of meer ambtenaren daaraan een dagtaak. In andere korpsen verrichten ambtenaren slechts incidenteel werkzaamheden ten behoeve van de BVD. Voor het overige voeren zij normale politietaken uit op het gebied van de handhaving van de openbare orde en de opsporing van strafbare feiten. Wie voor het optreden van deze politie-ambtenaren politiek verantwoordelijk is, hangt af van de vraag om welke werkzaamheden het in concreto gaat. Houden deze verband met activiteiten voor de BVD dan worden ze verricht onder verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en overeenkomstig de aanwijzingen van het hoofd van de BVD. Betreffen de werkzaamheden uitsluitend de handhaving van de openbare orde of de opsporing van strafbare feiten dan ligt de verantwoordelijkheid voor het optreden van deze ambtenaren bij de burgemeester of het openbaar ministerie.

In de wet is het de ambtenaren waar het hier om gaat uitdrukkelijk verboden hun opsporingsbevoegdheden uit te oefenen wanneer zij ten behoeve van de BVD werkzaamheden verrichten.

In de praktijk bestaat mede daarom een strikte scheiding tussen de werkzaamheden ten behoeve van de BVD en de overige werkzaamheden van de politie, zowel wat het verzamelen als registreren van gegevens betreft.

Op het totaal aantal politie-ambtenaren en ambtenaren belast met de grensbewaking is slechts een zeer gering deel aangewezen voor werkzaamheden ten behoeve van de BVD. Het merendeel van de politie- en grensbewakingsambtenaren heeft dus geen bemoeienis met de taakvervulling van de BVD. Alleen in geval zij bij hun werk stuiten op zaken die voor de BVD van belang zijn, dienen zij daarover hun chef in te lichten die beoordeelt of de gegevens worden doorgezonden. Voor wat betreft de grensbewakingsambtenaren kan hierbij worden gedacht aan het aantekening houden van door bepaalde buitenlandse autoriteiten in paspoorten van grenspassanten gestelde visa.¹

Ten aanzien van de taakafbakening tussen de BVD en de Centrale Recherche Informatiedienst (het landelijk coördinatiecentrum ten behoeve van de politie) met betrekking tot de bestrijding van het (politieke) terrorisme geldt kort gezegd, dat de politie optreedt als er sprake is van ernstig te nemen voorbereidingshandelingen terwijl de BVD in de daaraan voorafgaande fase al actief kan zijn, juist met het oog op de noodzaak de regering tijdig te informeren zodat eventueel nog tegenmaatregelen kunnen worden getroffen.

¹ Zie bijlage III

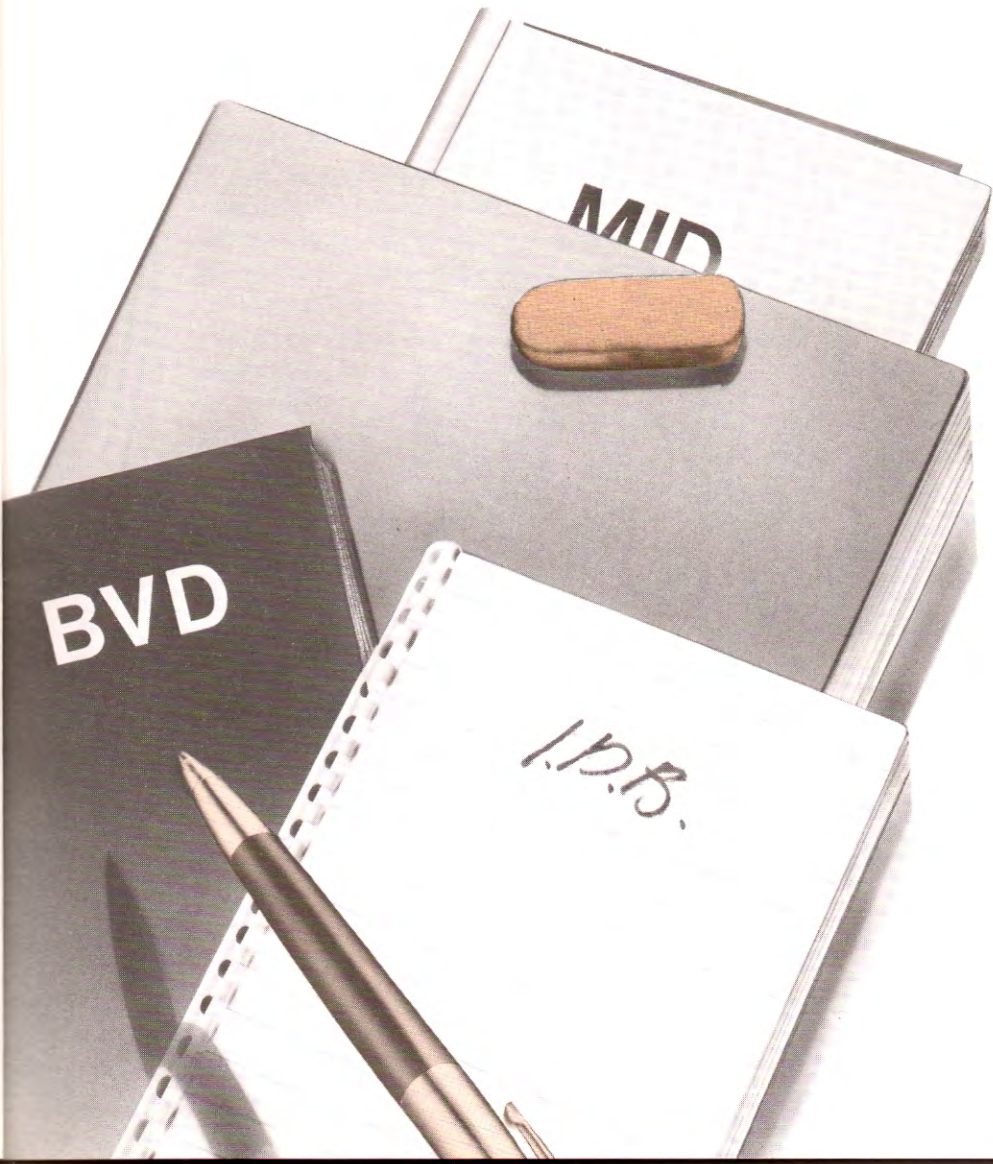
6 Samenwerking met andere diensten

Die andere Nederlandse diensten zijn de Militaire Inlichtingendienst (MID) en de Inlichtingendienst Buitenland (IDB). De MID ressorteert onder de minister van Defensie. De taak van deze dienst is omschreven in artikel 9 van de wet.

De IDB heeft tot taak gegevens te verzamelen betreffende het buitenland die voor de staat van belang kunnen zijn. De minister-president, minister van Algemene Zaken, draagt de politieke verantwoordelijkheid voor de IDB.

Met het oog op een zo doeltreffend mogelijke taakuitoefening zijn de BVD, de IDB en de MID gehouden elkaar zoveel mogelijk medewerking te verlenen. De minister-president, minister van Algemene Zaken, is belast met de coördinatie van het beleid met betrekking tot deze diensten. De onderlinge afstemming van het beleid vindt plaats in de Ministeriële Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (MICIV). In zijn coördinerende taak wordt de minister-president bijgestaan door een coördinator.

Internationaal werkt de BVD samen met de veiligheids- en inlichtingendiensten van landen waarmee Nederland in bondgenootschappelijk en ander verband relaties onderhoudt. Ook dit gebeurt onder verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en met inachtneming van het regeringsbeleid op het terrein van de buitenlandse politiek.

7 Democratische controle

Het hoofd van de BVD is gehouden de minister steeds in kennis te stellen van al hetgeen van belang kan zijn. De geheimhoudingsplicht van het hoofd van de Dienst geldt dus niet tegenover de minister. De minister op zijn beurt is jegens het parlement politiek verantwoordelijk voor het doen en laten van de BVD.

Bij het geven van inlichtingen over werkzaamheden van de Binnenlandse Veiligheidsdienst kunnen twee belangen in onze democratische rechtsstaat met elkaar in strijd komen. Enerzijds het belang dat een minister de inlichtingen verstrekt die door één of meer leden van de volksvertegenwoordiging van hem worden verlangd. Anderszijds het belang dat de overheid gegevens verzamelt over organisaties en personen die een gevaar vormen voor het voortbestaan van de rechtsstaat. De werkzaamheden in dit verband verricht, vereisen de nodige geheimhouding; niet alleen vanwege de continuïteit van het werk, maar ook ter bescherming van bronnen en de veiligheid van personen van wier diensten gebruik wordt gemaakt. Om het eerste belang recht te doen, staat de minister van Binnenlandse Zaken een zo groot mogelijke openheid voor omtrent de werkzaamheden van de BVD. De grens hierbij is de goede taakvervulling van deze dienst. Zou die in het gedrang komen – en daarmee het belang van de Staat – dan weigert de minister de gevraagde inlichtingen te verstrekken.

21

Met name voor dergelijke gevallen heeft de Tweede Kamer in 1952 een speciale commissie in het leven geroepen: de vaste Commissie voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Tegenover haar legt de minister verantwoording af over de zaken die om redenen van staatsbelang niet kunnen worden behandeld in een openbare zitting van de (gehele) Kamer. De commissie bestaat thans uit de fractievoorzitters van de vier grootste politieke partijen in de Kamer, die over de inhoud van de gesprekken tot geheimhouding zijn verplicht. Met inachtneming van die geheimhoudingsverplichting brengt de commissie van tijd tot tijd aan de Kamer schriftelijk verslag uit van haar werkzaamheden en bevindingen. Als voorbeelden van zaken waarover de commissie verslag heeft gedaan, kunnen worden genoemd de vermeende bemoeienissen van de BVD met de vredesbeweging, de uitwijzing van Oosteuropese diplomaten wier status bleek te dienen als dekmantel voor inlichtingenactiviteiten, de behandeling van individuele klachten omtrent het optreden van een inlichtingen- of veiligheidsdienst en het overleg inzake de terugdringing van het aantal vertrouwensfuncties. Naar aanleiding van die verslagen vindt in de Tweede Kamer vervolgens een debat plaats. Deze methode van verantwoording van beleid doet zowel recht aan het belang van een goede taakvervulling van de betrokken diensten als aan het beginsel dat aan de Staten-Generaal de inlichtingen die kamerleden voor het vervullen van hun controlerende taak nodig hebben, worden verstrekt.

De verslagen van de commissie zijn openbaar en kunnen tegen betaling worden verkregen bij de staatsuitgeverij in Den Haag.

8 Klachten en informatie

In geval van klachten over het optreden van medewerkers van de BVD kan men zich wenden tot:

- de Vaste commissie voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten
- de Nationale ombudsman
- de rechter

Uiteraard kan men zich ook eerst wenden tot het hoofd van de Dienst of de minister van Binnenlandse Zaken.

Bezwaren tegen niet-aanstelling in een vertrouwensfunctie op grond van een door de BVD ingesteld veiligheidsonderzoek moeten bij het ministerie waar men heeft gesolliciteerd worden ingediend. Dit ministerie vraagt vervolgens advies aan de Adviescommissie inzake de veiligheidsonderzoeken.

22

Voor informatie omtrent de werkzaamheden van de BVD dient men zich in beginsel te wenden tot het Hoofd van de Stafafdeling Voorlichting van het ministerie van Binnenlandse Zaken:

Postbus 20011
2500 EA Den Haag
telefoon: 070-716024
(secretariaat: 070-716030)

Bijlage I

Nr. 51

Besluit van 8 augustus 1949, zoals sedert gewijzigd, houdende nadere regelen met betrekking tot de organisatie, de werkwijze, de taak en de samenwerking van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.¹

Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje Nassau, enz., enz., enz.

Op de voordracht van Onze Minister-President van 16 mei 1949, nr. 20431; Overwegende dat het noodzakelijk is nadere regelen te stellen met betrekking tot de organisatie, de werkwijze, de taak en de samenwerking van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten;

De Raad van State gehoord (advies van 21 juni 1949, nr. 66);

Gezien het nader rapport van Onze Minister-President van 30 juli 1949, nr. 22801;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Hoofdstuk I

De Binnenlandse Veiligheidsdienst

Artikel 1

1 Er is een Binnenlandse Veiligheidsdienst, welke tot taak heeft:

- a het inwinnen van gegevens omtrent alle personen, die van een staatsgevaarlijke activiteit of neiging daartoe ten opzichte van Nederland of met Nederland bevriende buitenlandse mogendheden blijk geven of hebben gegeven;
- b het inwinnen van gegevens omtrent extremistische stromingen;
- c het bevorderen van veiligheidsmaatregelen in alle vitale en kwetsbare overheids- en particuliere instellingen en bedrijven;
- d het verrichten van al hetgeen voor een goede functionering van de Binnenlandse Veiligheidsdienst noodzakelijk is;
- e het onderhouden van verbindingen met de overeenkomstige inlichtingen- en veiligheidsdiensten van bevriende buitenlandse mogendheden.

2 De dienst bezit generlei executieve bevoegdheden.

Artikel 2

1 Het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst is verantwoordelijk aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken; hij stelt Onze Minister – ook uit eigener beweging – bij voortduren op de hoogte van al hetgeen van belang kan zijn.

2 Onze Minister van Binnenlandse Zaken draagt zorg, dat hetgeen hem ingevolge het eerste lid bereikt, zo spoedig mogelijk wordt doorgegeven aan die Ministers, die naar de aard van de hun toevertrouwde zorg bij de inlichtingen belang hebben.

3 Onze Minister van Binnenlandse Zaken kan bepalen, met toestemming van Onze hierbij betrokken Minister, dat inlichtingen door of namens het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst rechtstreeks ter kennis van Overheidsorganen en -diensten worden gebracht.

¹ Zoals gewijzigd bij Koninklijk besluit van 25 augustus 1951, nr. 2, en van 1 maart 1956, nr. 9.

Artikel 3

Onze Minister van Binnenlandse Zaken kan, in overeenstemming met de hierbij betrokken Minister en overheidsorganen, bepalen, dat bepaalde ambtenaren, onder die Ministers of organen ressorterend, onder verantwoordelijkheid van Onze hierbij betrokken Minister of het hierbij betrokken orgaan, onverminderd de uit hun ambt voortvloeiende verplichtingen, worden belast met werkzaamheden ten behoeve van de Binnenlandse Veiligheidsdienst. Deze werkzaamheden worden verricht in nauw en voortdurend overleg met het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

Artikel 4

Het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst draagt zorg, dat de geheimhouding van de inlichtingen en de bronnen, waaruit zij afkomstig zijn, alsmede de veiligheid van de ter verkrijging van die inlichtingen werkzame personen naar behoren worden gewaarborgd.

Artikel 5

- 1 De geldmiddelen, die ter beschikking van de Binnenlandse Veiligheidsdienst worden gesteld, worden gebracht ten laste van Hoofdstuk V van de Rijksbegroting.
- 2 Een gedeelte dezer geldmiddelen wordt besteed aan geheime uitgaven.
- 3 Het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst is gehouden mede terzake van de geheime uitgaven aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken of door hem aan te wijzen personen, alle gewenste inlichtingen te verschaffen.

Artikel 6

Onze Minister van Binnenlandse Zaken kan nadere voorschriften geven nopens de organisatie, de werkwijze en het beheer van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

Hoofdstuk VI

Verhouding van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten onderling

Artikel 31

De inlichtingen- en veiligheidsdiensten verlenen elkaar - in het bijzonder ook door het uitwisselen van gegevens - zoveel mogelijk medewerking.

Hoofdstuk VII

Verhouding van het Openbaar Ministerie en de politie tot de inlichtingen- en veiligheidsdiensten

Artikel 32

Het Openbaar Ministerie, de Procureurs-Generaal, als fungerend Directeuren van Politie, de ambtenaren van gemeentepolitie, die van het Korps Rijkspolitie, die van het Wapen der Koninklijke Marechaussee, en de bijzondere ambtenaren van Rijkspolitie doen onverwijld mededeling aan de betrokken inlichtingen- en veiligheidsdiensten van alle te hunner kennis

daartoe strekkend voorstel tot de Minister onder wiens verantwoordelijkheid de betrokken dienst is gesteld.

Artikel 38

De hoofden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten zijn gehouden de coördinator in te lichten over het door hen gevoerde en te voeren beleid en hem alle door hem gewenste gegevens en inlichtingen te verschaffen. Zij worden ten aanzien van de coördinator ontheven van hun verplichtingen ingevolge de artikelen 4, 10, 16, 22 en 28.

Artikel 39

De coördinator draagt zorg, dat de geheimhouding van de door hem verkregen gegevens en inlichtingen en van de bronnen waaruit zij afkomstig zijn alsmede de veiligheid van de ter verkrijging van de inlichtingen werkzame personen naar behoren worden gewaarborgd.

Artikel 40

De coördinator is bevoegd ook anderen dan de hoofden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten uit te nodigen tot het verstrekken van inlichtingen door hem voor de richtige uitoefening van zijn taak nodig geacht.

Artikel 41

1 Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van zijn dagtekening.

2 Op dat tijdstip vervallen de Koninklijke besluiten van 16 februari 1945, nr. 1 en van 9 april 1946, nr. 27.

Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken en Onze Ministers van Buitenlandse Zaken, van Justitie, van Binnenlandse Zaken, van Oorlog, van Marine en van Financiën zijn, ieder voor zoveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Soestdijk, 8 augustus 1949

(w.g.) **Juliana**

De Minister-President,

Minister van Algemene Zaken,

(w.g.) **W. Drees**

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,

(w.g.) **W. Drees**

De Minister van Justitie,

(w.g.) **Wijers**

De Minister van Binnenlandse Zaken a.i.,

(w.g.) **J.R.H. van Schaik**

De Minister van Oorlog,

(w.g.) **Schokking**

De Minister van Marine,

(w.g.) Schokking

De Minister van Financiën,

(w.g.) **P. Liefstinck**

De Minister van Economische Zaken,

(w.g.) **Van den Brink**

Toelichting

Een aantal artikelen van dit besluit is niet in deze brochure opgenomen, omdat zij geen betrekking op de BVD hebben. Weggelaten zijn:

- hoofdstuk 2; de artikelen 7 t/m 12, over de Buitenlandse Inlichtingendienst (thans IDB geheten).
- hoofdstuk 3; de artikelen 13 t/m 18, over de Marine Inlichtingendienst.
- hoofdstuk 4; de artikelen 19 t/m 24, over de Militaire Inlichtingendienst, de latere Landmacht Inlichtingendienst.
- hoofdstuk 5; de artikelen 25 t/m 30, over de Luchtmacht Inlichtingendienst.

De Marine-, de Landmacht- en de Luchtmacht Inlichtingendienst zijn bij de inwerkingtreding van de Wet op inlichtingen- en veiligheidsdiensten samengevoegd tot de Militaire Inlichtingendienst.

Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is bij de wet regels te stellen betreffende de diensten die belast zijn met het verzamelen van gegevens en het bevorderen van maatregelen in het belang van de staatsveiligheid en andere gewichtige belangen van de Staat;
Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk I

Inleidende bepalingen

Artikel 1

1 In deze wet wordt verstaan onder:

dienst: een inlichtingen- of veiligheidsdienst;

inlichtingen- en veiligheidsdiensten: de Binnenlandse Veiligheidsdienst; de Militaire Inlichtingendienst; de Inlichtingendienst Buitenland;

de coördinator: de coördinator van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten;

Onze betrokken Minister:

ten aanzien van de Binnenlandse Veiligheidsdienst:

Onze Minister van Binnenlandse Zaken;

ten aanzien van de Militaire Inlichtingendienst:

Onze Minister van Defensie;

ten aanzien van de Inlichtingendienst Buitenland:

Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken;

ten aanzien van de coördinator:

Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken.

2 In deze wet wordt mede verstaan onder:

ambtenaar: arbeidscontractant naar burgerlijk recht.

Artikel 2

De coördinator en de diensten verrichten hun taak in gebondenheid aan de wet en in ondergeschiktheid aan Onze betrokken Minister.

Hoofdstuk II

De coördinatie van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten

Artikel 3

Onze betrokken Ministers plegen regelmatig overleg over hun beleid betreffende de diensten en de coördinatie van dat beleid.

Artikel 4

Er is een coördinator van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten die tot taak heeft overeenkomstig de aanwijzingen van Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken, in overeenstemming met Onze overige betrokken Ministers:

- a het in artikel 3 bedoelde overleg voor te bereiden;
- b de uitvoering van de taken van de diensten te coördineren;
- c Onze betrokken Ministers voorstellen te doen betreffende de uitvoering van de taken van de diensten.

Artikel 5

De coördinator wordt op gemeenschappelijke voordracht van Onze betrokken Ministers bij koninklijk besluit aangewezen.

Artikel 6

De hoofden van de diensten verlenen de coördinator medewerking voor de uitoefening van zijn taak. Zij zijn gehouden hem daartoe alle nodige gegevens te verschaffen.

Artikel 7

De coördinator stelt Onze betrokken Ministers bij voortduring in kennis van al hetgeen van belang kan zijn.

Hoofdstuk III

De diensten en hun taak

Artikel 8

1 Er is een Binnenlandse Veiligheidsdienst.

2 Deze heeft tot taak:

- a het verzamelen van gegevens omtrent organisaties en personen welke door de doelen die zij nastreven, dan wel door hun activiteiten aanleiding geven tot het ernstige vermoeden dat zij een gevaar vormen voor het voortbestaan van de democratische rechtsorde, dan wel voor de veiligheid of voor andere gewichtige belangen van de Staat;
- b het verrichten van veiligheidsonderzoeken ter zake van de vervulling van vertrouwensfuncties, dan wel van functies in het bedrijfsleven, welke naar het oordeel van Onze terzake verantwoordelijke Ministers de mogelijkheid bieden de veiligheid of andere gewichtige belangen van de Staat te schaden;
- c het bevorderen van maatregelen ter beveiliging van gegevens waarvan de geheimhouding door het belang van de Staat wordt geboden en van die onderdelen van de overheidsdienst en van het bedrijfsleven, welke naar het oordeel van Onze terzake verantwoordelijke Ministers van vitaal belang zijn voor de instandhouding van het maatschappelijk leven.

Artikel 9

1 Er is een Militaire Inlichtingendienst.

2 Deze heeft tot taak:

- a het verzamelen van gegevens omtrent het potentieel en de strijdkrachten van andere mogendheden, welke nodig zijn voor een juiste opbouw en een doeltreffend gebruik van de krijgsmacht;
- b het verrichten van veiligheidsonderzoeken ter zake van de vervulling van

vertrouwensfuncties, dan wel van functies in het bedrijfsleven, welke naar het oordeel van Onze terzake verantwoordelijke Ministers de mogelijkheid bieden de veiligheid of andere gewichtige belangen van de Staat te schaden; c het verzamelen van gegevens welke nodig zijn voor het treffen van maatregelen:

- 1° ter voorkoming van activiteiten die ten doel hebben de veiligheid of paraatheid van de krijgsmacht te schaden;
- 2° ter beveiliging van gegevens betreffende de krijgsmacht waarvan de geheimhouding is geboden;
- 3° ter bevordering van een juist verloop van mobilisatie en concentratie der strijdkrachten.

Artikel 10

- 1 Er is een Inlichtingendienst Buitenland.
- 2 Deze heeft tot taak het verzamelen van gegevens betreffende het buitenland, die voor de Staat van belang kunnen zijn.

30

Hoofdstuk IV

Organisatie, werkwijze en beheer van de diensten

Artikel 11

- 1 Het hoofd van een dienst stelt Onze betrokken Minister bij voortduring in kennis van al hetgeen van belang kan zijn.
- 2 Door de zorg van Onze betrokken Minister worden daarvoor in aanmerking komende gegevens onverwijld doorgegeven aan Onze Ministers wie deze aangaan.

Artikel 12

Het hoofd van een dienst kan door Onze betrokken Minister voor zover nodig in overeenstemming met Onze Minister wie het aangaat, worden gemachtigd deze Minister en andere overheidsorganen en -diensten gegevens rechtstreeks ter kennis te brengen.

Artikel 13

- 1 De diensten verlenen elkaar, mede door het verschaffen van gegevens, zoveel mogelijk medewerking.
- 2 De hoofden van de diensten dragen zorg voor het onderhouden van verbindingen met daarvoor in aanmerking komende veiligheids- en inlichtingendiensten van andere mogendheden.

Artikel 14

- De coördinator en de hoofden van de diensten dragen zorg voor:
- a de geheimhouding van daarvoor in aanmerking komende gegevens en van de bronnen waaruit die afkomstig zijn;
 - b de veiligheid van personen met wier medewerking die gegevens worden verzameld.

Artikel 15

De coördinator en de hoofden van de diensten zijn bevoegd zich voor het verkrijgen van gegevens te wenden tot andere overheidsorganen, overheidsdiensten of ambtenaren, en voorts tot een ieder die geacht wordt

deze gegevens te kunnen verstrekken. Het hoofd van de Militaire Inlichtingendienst handelt hierbij, voorzover het de uitvoering van de in artikel 9, tweede lid, onder b en c, genoemde taken betreft, in nauw en voortdurend overleg met het hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

Artikel 16

1 Door een dienst worden slechts persoonsgegevens verzameld, geregistreerd en aan derden verstrekt, voor zover dat noodzakelijk is voor de uitvoering van zijn in deze wet omschreven taak.

2 Met betrekking tot de verstrekking van persoonsgegevens aan derden gedraagt het hoofd van de dienst zich naar de aanwijzingen van Onze betrokken Minister. Verstrekking van persoonsgegevens aan anderen dan overheidsorganen geschiedt niet dan na machtiging daartoe van Onze betrokken Minister in de in die machtiging omschreven gevallen of soorten van gevallen.

3 Onze betrokken Minister stelt in overeenstemming met Onze Minister van Justitie regels vast omtrent het beheer van de verzamelingen van persoonsgegevens die door de betrokken dienst worden gehouden.

4 De in het vorige lid bedoelde regels houden tenminste voorschriften in betreffende:

- a de doeleinden van de verzamelingen;
- b de geheimhouding van de daarin vastgelegde gegevens;
- c de controle op de juistheid van die gegevens;
- d de termijnen gedurende welke gegevens vastgelegd mogen blijven;
- e de overige gronden tot verwijdering van gegevens uit de verzamelingen;
- f de vernietiging van verwijderde gegevens.

5 De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing op de verzamelingen van persoonsgegevens die door de in artikel 18 bedoelde ambtenaren worden gehouden in het kader van werkzaamheden ten behoeve van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

Artikel 17

1 De coördinator en de hoofden van de diensten zijn bevoegd zich voor het verkrijgen van persoonsgegevens te wenden tot de houder van een verzameling van persoonsgegevens:

- a ten behoeve van een veiligheidsonderzoek ter zake van de vervulling van een vertrouwensfunctie;
- b in bij machtiging van Onze betrokken Minister en Onze Minister van Justitie gezamenlijk omschreven gevallen of soorten van gevallen.

2 Een machtiging, als bedoeld in het eerste lid, houdt de termijn in, waarvoor zij geldt. Deze termijn belooft ten hoogste een jaar, gerekend vanaf het tijdstip, waarop de machtiging wordt verleend.

3 De bij of krachtens de wet geldende voorschriften voor een houder van een verzameling van persoonsgegevens betreffende de verstrekking van zodanige gegevens zijn niet van toepassing op verstrekkingen gedaan ingevolge een in het eerste lid bedoeld verzoek.

4 Dit artikel is niet van toepassing op justitiële gegevens die krachtens de Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag (Stb. 1955, 395) zijn geregistreerd of ten aanzien waarvan ingevolge artikel 36 van die wet een geheimhoudingsplicht geldt.

Artikel 18

1 De districtscommandanten, de commandant van de Algemene Verkeersdienst en de commandant van de Dienst Luchtvaart van het Korps Rijkspolitie, alsmede de korpschefs in gemeenten met gemeentepolitie en bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen ambtenaren, belast met de grensbewaking, verrichten werkzaamheden ten behoeve van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

2 Onze Ministers, onder wie de bij of krachtens het eerste lid aangewezen ambtenaren ressorteren, onderscheidenlijk de burgemeesters in gemeenten met gemeentepolitie wijzen in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken ondergeschikten van deze ambtenaren aan tot de feitelijke uitvoering van de aldaar bedoelde werkzaamheden.

3 De in dit artikel bedoelde werkzaamheden worden verricht onder verantwoordelijkheid van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en overeenkomstig de aanwijzingen van het hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst.

Artikel 19

Omtrent de organisatie, de werkwijze en het beheer van een dienst kunnen nadere regels worden gesteld door Onze betrokken Minister.

Artikel 20

1 De ambtenaren van de diensten bezitten geen bevoegdheid tot het opsporen van strafbare feiten.

2 De in artikel 18 bedoelde ambtenaren oefenen bij het verrichten van de daar bedoelde werkzaamheden geen bevoegdheden tot het opsporen van strafbare feiten uit.

Artikel 21

1 Het is de ambtenaar van een dienst verboden, anders dan in de uitoefening van zijn functie, te reizen naar dan wel te verblijven in:

a een land waar feitelijk een gewapend conflict bestaat;

b bij koninklijk besluit aangewezen landen, waarin het verblijf door een ambtenaar van een dienst een bijzonder risico voor de veiligheid of andere gewichtige belangen van de Staat kan opleveren.

2 Onze betrokken Minister kan ontheffing van het in het eerste lid bedoelde verbod verlenen, indien dringende persoonlijke belangen van de betrokken ambtenaar dat vereisen en de veiligheid of andere gewichtige belangen van de Staat zich daartegen niet verzetten.

3 Dit artikel is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de coördinator, de aan hem ondergeschikte ambtenaren en de in artikel 18, tweede lid, bedoelde ambtenaren van rijks- en gemeentepolitie.

Hoofdstuk V

De samenwerking van het openbaar ministerie en de politie met de diensten

Artikel 22

1 De leden van het openbaar ministerie doen, door tussenkomst van de procureur-generaal, mededeling van de te hunner kennis gekomen gegevens, die zij voor een dienst van belang achten, aan die dienst.

2 De ambtenaren van de rijkspolitie, van gemeentepolitie, van de

grensbewaking en van de Koninklijke Marechaussee doen mededeling van de te hunner kennis gekomen gegevens, die zij voor een dienst van belang achten, aan hun in artikel 18, eerste lid, bedoelde commandant, korpschef of ambtenaar. Deze zendt de gegevens, indien hij dat van belang acht, aan die dienst.

3 Steeds wanneer de vervulling van de taak van het openbaar ministerie en van een dienst daartoe aanleiding geeft, plegen de betrokken procureur-generaal en het hoofd van de betrokken dienst overleg.

Hoofdstuk VI

Geheimhouding

Artikel 23

1 Onverminderd het bepaalde bij de artikelen 98-98c van het Wetboek van Strafrecht, is een ieder die betrokken is bij de uitvoering van deze wet en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden verplicht tot geheimhouding daarvan behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht. Deze verplichting duurt voort, nadat het betrokken zijn bij de uitvoering van deze wet is geëindigd.

2 Artikel 272, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht is niet van toepassing in geval van handelen of nalaten in strijd met de in het eerste lid omschreven verplichting.

Artikel 24

1 De verplichting tot geheimhouding van een ambtenaar, die betrokken is bij de uitvoering van deze wet, geldt niet tegenover hem aan wie de ambtenaar middellijk of onmiddellijk ondergeschikt is, noch in zover hij door een boven hem gestelde van die verplichting is ontslagen.

2 De ambtenaar, bedoeld in het eerste lid, die krachtens een wettelijke bepaling verplicht wordt als getuige of deskundige op te treden, legt slechts een verklaring af omtrent datgene waartoe zijn verplichting tot geheimhouding zich uitstrekt, voorzover Onze betrokken Minister en Onze Minister van Justitie gezamenlijk hem daartoe schriftelijk van die verplichting hebben ontheven. Daarbij wordt voor ambtenaren die in hun functie kennis hebben gekregen van gegevens welke krachtens de artikelen 11 en 12 door een dienst zijn verstrekt als: «Onze betrokken Minister» aangemerkt: Onze Minister onder wie de dienst ressorteert, die de gegevens heeft verstrekt.

3 Dit artikel is van overeenkomstige toepassing in het geval, dat het betrokken zijn bij de uitvoering van deze wet is geëindigd.

Hoofdstuk VII

Slotbepalingen

Artikel 25

Het koninklijke besluit van 5 augustus 1972, houdende regeling van de taak, de organisatie, de werkwijze en de samenwerking van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Stb. 1972, 437) wordt ingetrokken.

Artikel 26

1 Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

2 Zij kan worden aangehaald als: Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister-President, Minister van Algemene Zaken,

De Minister van Binnenlandse Zaken,

De Minister van Defensie,

De Minister van Justitie,

De Minister van Financiën,

122

Vragen van het lid Beinema (CDA) over personencontrole aan grensovergangen

(Ingezonden 11 september 1984)

Vraag 1

Wordt bij de personencontrole aan de grensovergangen tussen Nederland en de Bondsrepubliek regelmatig of incidenteel aantekening gehouden van die personen, die in hun pas een visumstempel hebben van de DDR of andere Oosteuropese landen?

Vraag 2

Zo ja, hoe verhoudt die afschrikkende werkwijze zich tot de opvatting van de regering, dat ook de culturele verdragen met de Oosteuropese landen ermede toe dienen de contacten tussen personen en de uitwisseling van informatie te bevorderen?

35

Antwoord van staatssecretaris Korte-van Hemel (Justitie), mede namens de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Binnenlandse Zaken.

(Ontvangen 23 oktober 1984)

Antwoord 1

De met de grensbewaking belaste ambtenaren hebben inderdaad opdracht in bepaalde gevallen aantekening te houden van door buitenlandse autoriteiten in paspoorten van grenspassanten gestelde visa.

Dit geschiedt met het oogmerk gegevens te verzamelen, die voor de veiligheid van de Staat van belang kunnen zijn. Op 24 oktober 1979 heeft de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken naar aanleiding van soortgelijke vragen van de leden van de Tweede Kamer, de heren Roethof en Stoffelen, de Vaste Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten van de Tweede Kamer nadere inlichtingen over deze materie verstrekt. Wij mogen hiervoor verwijzen naar het verslag van de Vaste Commissie voornoemd van 30 november 1979 (II, 1979-1980, stuk 15 936, nr. 1, paragraaf 8).

De desbetreffende opvattingen van de Regering hebben sedertdien geen wijziging ondergaan.

Antwoord 2

Tussen de betrokken werkwijze en de opvatting van de Regering ten aanzien van persoonlijke contacten en uitwisseling van informatie bestaat geen enkel verband.

724

Vragen van het lid Kosto (PvdA) over behandeling van de post van een huurster van een postbus te Utrecht

(Ingezonden 7 februari 1985)

Vraag 1

Is het de bewindslieden bekend, dat de huurster van een postbus te Utrecht, mevrouw P.M., op 31 januari jl. na tussenkomst van haar advocaat heeft vernomen, dat voor haar bestemde post eerst gekopieerd zou moeten worden, en wel in opdracht van de politie¹?

36

Vraag 2

Indien komt vast te staan, dat in het aangegeven geval post is gekopieerd dan wel op andere wijze met poststukken van de huurster is omgegaan, anders dan met het doel van vervoeren en bezorgen, dan wel enigerlei registratie van haar post heeft plaatsgevonden, willen de bewindslieden dan mededelen op welke wettelijke grondslag één en ander is gebeurd, welke autoriteiten terzake toestemming hebben gegeven en hoe de mogelijke bevoegdheden van justitiële ambtenaren zich verhouden tot die van ambtenaren van de PTT?

Vraag 3

Is het de bewindslieden bekend, of gebeurtenissen als hier vermeld vaker zijn voorgekomen en zijn zij bereid, zo nodig een onderzoek te doen instellen?

Vraag 4

Welke waarborg kunnen de bewindslieden geven, dat door of vanwege de overheid geen inbreuk wordt gemaakt op de persoonlijke levenssfeer, die terzake van de diensten van de PTT is verankerd in artikel 13 van de Grondwet?

Antwoord van Minister Rietkerk (Binnenlandse Zaken), mede namens de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.

(Ontvangen 17 april 1985)

Antwoorden 1 t/m 3

In het desbetreffende geval is ten behoeve van de BVD het adres van afzenders van poststukken genoteerd of, indien dit onleesbaar was, is de buitenzijde van poststukken gekopieerd. Van de inhoud van de poststukken is op geen enkele wijze kennisgenomen.

Op grond van artikel III, 3 derde lid, van het Koninklijk besluit van 5 augustus 1972, houdende regeling van de taak, de organisatie, de werkwijze en de samenwerking van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Stb. 437) is het Hoofd van de BVD bevoegd zich voor het verkrijgen van gegevens te wenden tot andere overheidsorganen, -diensten en ambtenaren, die geacht kunnen worden deze gegevens te kunnen verstrekken. Deze werkzaamheden worden verricht met inachtneming van de terzake geldende bijzondere

¹ Aan de bewindslieden zijn de gegevens ter hand gesteld waarover vragensteller kan beschikken.

Artikel 5

Bij het veiligheidsonderzoek wordt, voorzover voor de beoordeling van de geschiktheid voor de desbetreffende functie uit veiligheidsoogpunt van belang, gelet op gegevens betreffende:

- a deelneming of steunverlening aan staatsgevaarlijke activiteit;
- b lidmaatschap van of steunverlening aan organisaties, die doeleinden nastreven c.q. ter verwezenlijking van hun doeleinden middelen hanteren, welke in strijd zijn met de grondslagen van de democratische rechtsorde;
- c persoonlijke gedragingen en omstandigheden;
- d de justitiële antecedenten, verkregen met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de wet op de justitiële documentatie en op verklaringen omtrent het gedrag.

Artikel 6

42

- 1 Het veiligheidsonderzoek wordt op verzoek van het tot aanstelling of indienstneming bevoegd gezag ingesteld door of onder verantwoordelijkheid van de Binnenlandse Veiligheidsdienst c.q. de betrokken militaire inlichtingendienst.
- 2 De omvang van het veiligheidsonderzoek wordt door het bevoegd gezag en het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst c.q. het Hoofd van de betrokken militaire inlichtingendienst in onderling overleg bepaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de belangrijkheid uit veiligheidsoogpunt van de te vervullen vertrouwensfunctie.

Artikel 7

Indien op grond van de uitslag van een veiligheidsonderzoek bij het tot aanstelling of indienstneming bevoegd gezag twijfel is gerezen of voldoende waarborgen aanwezig zijn, dat de belanghebbende bij de vervulling van de vertrouwensfunctie zijn plicht als ambtenaar of arbeidscontractant onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen, zodat wordt aangenomen dat de belanghebbende uit dien hoofde de vereiste geschiktheid voor het vervullen van de desbetreffende functie mist, stelt dat gezag de belanghebbende daarvan schriftelijk in kennis onder vermelding van de aard der gerezen bedenkingen en onder mededeling, dat hij binnen 8 dagen na ontvangst van de kennisgeving een bezwaarschrift kan indienen, waarover het advies van de in artikel 8 bedoelde commissie zal worden ingewonnen.

Artikel 8

- 1 Er is een Adviescommissie inzake de veiligheidsonderzoeken. Zij bestaat uit zes leden en zes plaatsvervangende leden, die door de Minister van Binnenlandse Zaken worden benoemd en ontslagen.
- 2 De Minister benoemt uit de leden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter.
- 3 De commissie wordt bijgestaan door een secretaris en een plaatsvervangend secretaris, die door de Minister worden benoemd en ontslagen.
- 4 Aan de leden en plaatsvervangende leden wordt bij het bereiken van de 70-jarige leeftijd, aan de secretaris en plaatsvervangend secretaris wordt bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd ontslag verleend.

Artikel 9

1 Het tot aanstelling of indienstneming bevoegd gezag zendt het in artikel 7 bedoelde bezwaarschrift, vergezeld van de terzake dienende stukken, terstond na ontvangst door naar de commissie, zo nodig onder mededeling welke gegevens uit een oogpunt van bronbescherming ter uitsluitende kennisneming van de commissie dienen te blijven.

2 Ter behandeling van het bezwaarschrift belegt de voorzitter terstond na ontvangst daarvan een vergadering tegen een datum, welke niet korter dan twee weken, maar – behoudens dringende redenen – niet later mag zijn dan drie weken na de ontvangst.

3 De secretaris geeft de belanghebbende terstond na de vaststelling kennis van plaats en tijdstip der vergadering, onder mededeling dat hij, eventueel vergezeld door een raadsman, in de gelegenheid wordt gesteld aldaar te worden gehoord.

4 De secretaris stelt de belanghebbende alsmede diens eventuele raadsman gedurende het tijdvak, gelegen tussen de in het vorige lid bedoelde kennisgeving en de dag van de vergadering, in de gelegenheid om – behoudens indien en voor zover het bepaalde in het laatste zinsdeel van het eerste lid toepassing heeft gevonden – kennis te nemen van de stukken.

5 De commissie is bevoegd alle inlichtingen in te winnen, welke zij voor de vorming van haar advies nodig acht, en de ambtenaren, ten aanzien van wie zij dit wenselijk acht, te horen.

6 Het tot aanstelling of indienstneming bevoegd gezag is bevoegd zijn zienswijze ter vergadering van de commissie nader te doen toelichten.

7 De commissie hoort op verzoek van de belanghebbende personen, die naar zijn mening mededelingen te zijnen gunste kunnen doen.

8 De commissie doet, nadat zij haar oordeel heeft gevormd, haar advies onverwijld aan het tot aanstelling of indienstneming bevoegd gezag toekomen.

9 De vergaderingen der commissie zijn niet openbaar; de leden, de plaatsvervangende leden, de secretaris en de plaatsvervangend secretaris der commissie zijn verplicht tot geheimhouding van hetgeen hun als zodanig bekend is geworden.

10 Het beheer van de archiefbescheiden der commissie geschiedt met inachtneming van de ter zake geldende bepalingen van het Besluit Post- en archiefzaken rijksadministratie 1950 (Stb. K 425) en van het Beveiligingsvoorschrift-II 1961, op overeenkomstige wijze als bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Artikel 10

1 Het terzake bevoegd gezag stelt de belanghebbende, indien hij na het inwinnen van het advies der commissie niet wordt aangesteld of in dienst genomen, daarvan zo spoedig mogelijk schriftelijk in kennis onder mededeling: (a) van de redenen, welke daartoe hebben geleid, zulks met bescherming van de bronnen, waaruit de gegevens zijn verkregen; (b) of deze beslissing al dan niet in overeenstemming is met het advies der commissie.

2 Het tot aanstelling of indienstneming bevoegd gezag stelt de commissie zo spoedig mogelijk schriftelijk in kennis van zijn beslissing en wel – indien daarbij van het advies der commissie is afgeweken – onder mededeling van de redenen, welke daartoe hebben geleid.

Artikel 11

Deze beschikking, welke kan worden aangehaald als 'Beschikking antecedentenonderzoeken', treedt in werking op 1 maart 1970 en zal worden bekendgemaakt in de Nederlandse Staatscourant.

's-Gravenhage, 14 oktober 1969
De Minister van Binnenlandse Zaken,
(w.g.) Mr. H.K.J. Beernink.

Achtereenvolgende hoofden van dienst:

mr. L. Einthoven	29 - 05 - 1945 tot 01 - 04 - 1961
mr. J.S. Sinninghe Damsté	01 - 04 - 1961 tot 16 - 09 - 1967
drs. A. Kuipers	16 - 09 - 1967 tot 01 - 02 - 1977
mr. P. de Haan	01 - 02 - 1977 tot 01 - 02 - 1986
A. Blom	01 - 02 - 1986

Uitgave

Stafafdeling Voorlichting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Den Haag

Zetwerk

Systemtext bv, De Wijk

Druk

Uitgeverij Kok bv, Kampen

Illustraties

Jurgen Wiersma, Amsterdam

Vormgeving

BRS Premsela Vonk, Amsterdam

© 1987

